

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Escenografía
DISCIPLINA	Espazo Escénico II
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección de Escena e Dramaturxia
ITINERARIO	
CURSO	3º Curso
CRÉDITOS ECTS	3 ECTS
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Escenografía
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno
DOCENTES	Nome e apelidos: Ana María Fernández Arteaga Horario titorías: Despacho: Contacto: arteaga@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Concepción e análise do espazo e do tempoescénico e o seu significado. Principios formais de contido, linguaxe, metodoloxía dos espazos escénicos e integración coa iluminación.
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planifica o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información relevante, analizala, sintetila e xestionala adecuadamente.

T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T7	Utilizar habilidades de comunicación e crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver ideas e argumentos de forma razoada e crítica.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e a autorregulación no ámbito do coñecemento, das emocións, das actitudes e dos comportamentos, amosando independencia na recollida, análise e síntese de información, no desenvolvemento de ideas e argumentos de forma crítica e na súa capacidade de motivación e organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e alleo, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios empregados e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquirida, amosando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo, asumindo riscos, tolerando o fracaso e valorando de forma equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación orientada á auto formación na propia disciplina, buscando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse ás diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
ED1	Concibir propostas escénicas que baseen o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto en canto a metodoloxía de traballo como a renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Analizar o texto dramático para ofrecer solucións axeitadas e creativas na resolución do deseño do espazo escénico.	T1, T2, T7, T8, X1, X3, X5, X6, ED1, ED2, ED5.

2. Coñecer as ferramentas que utiliza o escenógrafo tanto no proceso creativo como no proceso técnico.	T1,T2,X3,X5,X6,ED1,ED2,ED5.
3. Ter en conta as condicións do espazo no que se vai implantar a escenografía.	T1,T2,X1,X6,ED1,ED2,ED5.
4. Aprender a ver o material feito polo escenógrafo.	T1,T2,,X1,X3,X5,X6,ED5.
5. Adquirir unha boa disposición para o traballo en equipo.	T1,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6.

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIONS
1. Introducción ás metodoloxías de deseño de espazos escénicos.	<p>A investigación creativa que se integra co resto do equipo artístico. Coñecemento e implantación das ferramentas empregadas polo escenógrafo a nivel plástico.</p> <p>1.1. Visual Book.</p> <p>1. 2. Análise do texto a partir da plástica escénica.</p> <p>1. 3. Investigación e documentación creativa.</p> <p>1. 4. Proceso de desenvolvemento do deseño. (Ensaio, proba, erro de esbozos, planos e maquetas de traballo).</p> <p>1. 5. Condiciónantes posibles á hora de realizar o deseño. Condicións de espazo, reparto, iluminación, vestuario, equipamento técnico...</p> <p>1.6. Viabilidade.</p>	16
2. A implantación técnica do deseño no espazo de exhibición.	<p>Coñecemento, interpretación e uso das ferramentas empregadas polo escenógrafo. Planimetría.</p> <p>2.1. As escalas</p> <p>2.2. As diferentes vistas dos obxectos: alzado, planta, perfil e sección. Estudo de visuais.</p> <p>23. Acotacións.</p> <p>2.4. Visualización e creación de planos técnicos de implantación.</p>	13
3. Documentación a realizar tras el deseño.	<p>3.1. Planos de construción</p> <p>3.2. Ficha de especificacións técnicas.</p> <p>3.3. Ridder técnico.</p>	13
TOTAL SESIÓNS		45

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	6		6
Sesión maxistral	8		8
Exposición práctico-teórica	4	5	9
Práctica individual	18	35	53
Práctica colectiva			
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais	3		3
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras			
Actividades de avaliación. Revisión	3	5	8
	3		3
TOTAL	45	45	90
PORCENTAXE	50 %	50 %	100%

6. PLANIFICACION DOCENTE E METODOLOXIAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introductorias	Presentación xeral da materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc.

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Exposición práctico-teórica	Explicación teórica como base introdutoria para o desenvolvemento posterior de a proxecto práctico.
Prácticas individuais	O alumnado deberá desenvolver proxectos individuais de carácter práctico, co obxectivo de acadar as competencias necesarias.
Actividades complementarias	Realizaranse actividades complementarias para o desenvolvemento dos obxectivos principal.
Presentacións/exposicións	Presentación do alumnado ante o profesor ou os compañeiros os resultados dos exercicios, proxectos...
Tutorías individuais	Sesións onde o profesor e o alumno repasan e aclaran dúbidas concretas sobre os contidos relacionados co desenvolvemento da materia.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Tutoría presencial:</i> O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inquedanzas que xurdan en cada caso. <i>Tutoría electrónica:</i> O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
-------------------------	------------------------	-------------

Cartafol/memoria da aula. Elaboración dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos propostos na aula. Presentación e desenvolvemento dun proxecto escenográfico a partir dun texto dramático acordado na aula.	T1 ,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6,ED1,ED2,E D5.	80%
Asistencia, actitude, puntualidade e participación na clase		20%
Total:		100%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Cartafol/memoria da aula. Elaboración dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos propostos na aula. Presentación e desenvolvemento dun proxecto escenográfico a partir dun texto dramático acordado.	T1 ,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6,ED1,ED2,E D5.	80%
Exame de carácter teórico-práctico.		20%
Total:		100%

O alumnado sen avaliación continua deberá poñerse en contacto co profesor cunha antelación mínima dun mes á data do exame para ser informado dos contidos e desenvolvemento da proba e das entregas.
Para aprobar hai que superar os dous elementos descritos anteriormente.

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Cartafol/memoria da aula. Elaboración dun dossier final que conteña todos os exercicios teórico-prácticos propostos na aula. Presentación e desenvolvemento dun proxecto escenográfico a partir dun texto dramático acordado.	T1 ,T2,T7,T8,X1,X3,X5,X6,ED1,ED2,E D5.	80%
Exame de carácter teórico-práctico.		20%

Total:		100%
<p>O alumnado sen avaliación continua deberá poñerse en contacto co profesor cunha antelación mínima dun mes á data do exame para ser informado dos contidos e desenvolvemento da proba e das entregas.</p> <p>Para aprobar hai que superar os dous elementos descritos anteriormente.</p>		

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

Breyer, G. (2005). La escena presente: teoría y metodología del diseño escenográfico. Buenos Aires: Infinito.

Brook, P. (2001). El espacio vacío. Barcelona: Península.

Davis, T. (2002). Escenógrafos. Barcelona: Océano.

Gómez, M. (1997). Diccionario del teatro. Madrid: Akal.

Hormigón, J. A. (Ed.) (1970). Investigaciones sobre el espacio escénico. Madrid: Alberto Corazón Editor.

Hormigón, J. A. (2002). Los elementos de significación del director de escena. En Autores, Trabajo dramático y puesta en escena (pp. 170-196). Madrid: Asociación de Directores de Escena.

López de Guereñu, J. (2003). Decorado y tramoya. Madrid: Ñaque, Colección técnica escénica.

Martinez Valderas, J. López Antuñano, J. G. (2021). El análisis de la escenificación. Madrid: Fundamentos.

Martinez Valderas, J. (2017). Manual de espacio escénico. Madrid: Ediciones tragacanto.

Pavis, P. (1998). Diccionario de teatro, dramaturgia, estética, semiología. Barcelona: Paidós Ibérica.

Pavis, P. (2000). El análisis de los espectáculos, Teatro, mimo, danza y cine. Barcelona: Paidós Ibérica.

Oliva, C., & Torres, F. (1990). Historia básica del arte escénico. Madrid: Cátedra.

Sánchez, J. A. (1999). Las dramaturgias de la imagen. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha, Colección Monografías.

Ubersfeld, A. (1998). Semiótica teatral. Madrid: Cátedra.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Appia, A., Hormigón, J. A., & Martínez, A. (2000). La música y la puesta en escena, La obra de arte viviente. Madrid: Asociación de Directores de Escena de España.

De Blas, F. (2010). Arquitecturas efímeras. Adolphe Appia, música y luz. Buenos Aires: Geka/Nobuko.

Fischer-Lichte, E. (2011). Estética de lo performativo. Madrid: Abada Editores.

Grande, M. Á. (1997). La noche esteticista de Gordon Craig. Poética y práctica teatral. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá.

Meyerhold, V. E. (2010). Lecciones de dirección escénica (1918-19) (ed. Saura, J.). Madrid: Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España.

Ruesga, J. (2008). Escenografías. Sevilla: Consejería de Cultura, Junta de Andalucía.

Sánchez, J. A. (1999). La escena moderna. Manifiestos y textos sobre teatro de la época de las vanguardias. Madrid: Akal.

Vajtàngov, E. (1997). E. Vajtàngov: Teoría y práctica teatral (ed. Saura, J.). Madrid: Publicaciones de la Asociación de Directores de Escena de España.

10. OBSERVACIONES / RECOMENDACIONES